

سرشناسه: رحیمیان، علیرضا، ۱۳۲۵ -
عنوان و نام پدیدآور: روایت علی‌رضا رحیمیان از: معلم راهنما در مکتب تربیتی دو استاد/
گفت‌وگو کنندگان سیدعبدالحمید ابطحی...[و دیگران].
مشخصات نشر: تهران: نشر بهشت، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری: ۲۸۵ ص.
فروست: تجربه‌نگاری مدارس اسلامی. مجموعه مدیران.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۵۸۷-۳۵-۶
وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا
یادداشت: گفت‌وگو کنندگان سیدعبدالحمید ابطحی، محمدحسین معینی،
محسن نوری و محمد ضیائی مؤید.
موضوع: کرباسچیان، علی‌اصغر، ۱۲۹۳ - ۱۳۸۲ -- دیدگاه درباره اسلام و آموزش و پرورش
موضوع: Karbaschiyan, Ali Asghar-- Views on Islamic education
موضوع: روزبه، رضا، ۱۳۰۰ - ۱۳۵۲.
موضوع: اسلام و آموزش و پرورش
موضوع: Islamic education
موضوع: مجتهدان و علما -- ایران
موضوع: Ulama -- Iran'
موضوع: معلمان -- ایران -- خاطرات
موضوع: Teachers -- Iran -- Diaries
شناسه افزوده: ابطحی، سیدعبدالحمید، مصاحبه‌گر
رده بندی کنگره: ۱۳۹۵ ۲۸۹/۱۸/۲۲۳۰-BP
رده بندی دیویی: ۲۹۷/۴۸۳۷
شماره کتابشناسی ملی: ۴۳۵۵۵۶۴

عنوان: مجموعه‌ی نظام معلم‌راهنمایی
روایت علی‌رضا رحیمیان از «معلم‌راهنما» در مکتب تربیتی دو استاد
گفت‌وگو کنندگان: سید عبدالحمید ابطحی، محمدحسین معینی، محسن نوری و محمد ضیائی مؤید
تدوین: محسن صنایع‌پسند
ویرایش: سید علی رضوی، محمد هنرمندی
طرح جلد: محمد پیروزی‌میرام
ناشر: انتشارات نشر بهشت
تاریخ انتشار: زمستان ۱۳۹۵
شمارگان: ۱۵۰۰ جلد
قیمت: ۲۰۰،۰۰۰ ریال

تلفن مؤسسه‌ی متن: ۲۲۲۵۸۱۵۴ - ۲۲۲۲۶۱۵۰

Email: info@mmtn.ir

روایت علی‌رضا رحیمیان از

مُعَلِّمُ رَاهِنَا

در مکتب تربیتی دو استاد

معلم

نگران‌ام که اگر صرفاً به مدرسه‌داری بپردازیم، کم‌کم در پیچ‌وخم آن گم شویم و هدف اصلی را فراموش کنیم. کارهای دیگر نباید روی جوهر معلمان‌نمایی سایه بیندازد. توجه داشته باشیم که معلمان‌نمایی چیزی بود و رای مدرسه‌داری.

راه‌نمای

مرحوم حاج شیخ علی اصغر کرباسچیان (علامه)
و استاد رضا روزبه

نوشتار

حاضر،

حاصل پنج‌جلسه

گفت‌وگو با آقای دکتر

علی‌رضا رحیمیان در

موضوع «معلم‌راهنما» است.

دو‌پیش‌کسوت و استاد تعلیم و تربیت

در مدارس نوین دینی یعنی استاد رضا

روزبه و علامه کرباسچیان برای نخستین‌بار

از این ترکیب استفاده کردند. از آن‌جا که

معلم‌راهنما با عناوین دیگری از قبیل سرپرست

یایه، پدر دوره، مسؤول تربیت و امثال آن‌ها

هم‌پوشانی دارد، نگاهی به گذشته، مراحل

شکل‌گیری و تحولات تاریخی نقش

«معلم‌راهنما»، به اجرای درست

و حرفه‌ای این نقش در

مدارس امروز کمک

خواهد کرد.

۱۳

سخن متن

۱۶

مقدمه

۳۱

آشنایی با مرحوم استاد علامه کرباسچیان

خانواده

تحصیلات مکتب‌خانه‌ای و دینی

تدوین رساله‌ی توضیح المسائل به زبان فارسی

بازگشت به تهران و تأسیس دبیرستان علوی

بیماری و فوت

دیگر جنبه‌های زندگی استاد

۳۱

آشنایی با مرحوم استاد رضا روزبه

خانواده

تحصیلات مدرسه‌ای و دینی

تدریس و مدیریت در دبیرستان توفیق

اقامت و تحصیل در تهران

مدیریت دبیرستان علوی

بیماری و فوت

جنبه‌های مختلف زندگی استاد

۴۱

۱ • چارچوب تربیت دینی در نظام مدرسه

پیش‌درآمد

سبک آقای علامه در مراعات توانمندی در کار تربیتی

تربیت بر اساس رعایت حداکثری احکام اولیّه

چگونگی محدود نگه داشتن تربیت به اولیات دینی
خطر اجتهاد تربیتی قبل از درک روح کار آقای علامه
تقدّم نگاه تربیتی بر ضروریات ناشی از توسعه
مدرسه به عنوان ظرف تربیت دینی، نه دارای موضوعیت ذاتی
وظیفه‌ی عمومی در امر به معروف و نهی از منکر
ضرورت توجّه به توانایی‌ها برای انتخاب مسیر
آمادگی دائمی برای خدمت در عین احتمال تغییر شکل آن
میزان توسعه و معیار آن
باز بودن راه تربیت دینی، در چارچوب احکام دین
اهمّیت تعهد به اولیات دین و پرهیز از التقاط
تغییر مسیر خدمت به جای تن دادن به ضرورت‌های آسیب‌رسان به تدین
ضرورت‌های خودساخته و ضرورت‌های ناخواسته
توسعه در حدّ توان واقعی، نه در افق آرزو
تربیت چهره به چهره و تدریجی
اهمّیت تمرکز در کار تربیتی
تربیت تشعشی و اثرگذار

۲ • جوهر معلمان‌نمایی و ویژگی‌های آن

پیش درآمد
منظور از مرید و مرادی در تربیت دینی
پرسشگری و تربیت دینی
ضرورت ایجاد ارتباط برای تربیت
نقش مناسبات عاطفی در تربیت
آقایان علامه و روزبه، اولین معلمان راهنمای علوی
فرایند توسعه‌ی معلم‌راهنمایی در علوی
تفاوت تلقین مذموم و ارشاد همراه با دل‌سپاری

جایگاه پریشگری

تحلیلگری و مشکلات آن در تربیت دینی

جلوگیری از انحصار جوهر تربیت دینی در ظاهر کار

ارتباط و مقبولیت، شرط اثرگذاری معلم‌راهنما بر دانش‌آموز

معلم‌راهنما، شمشیر دولبه

جایگاه معرفت در تربیت دینی

نسبت معرفت با حقانیت آن در تربیت دینی

تبیین مراد از معرفت در تربیت دینی

توانمندی در یک‌دانش تخصصی، ویژگی دیگری برای معلم‌راهنمایی

هدف والای تربیت در عین تناسب با مخاطب

جایگاه عاطفه در معلم‌راهنمایی

راهبری تربیتی و تغییر در متعلم

۱۳۵

۳ • دیگر ویژگی‌های معلم‌راهنما

پیش‌درآمد

تفاوت فضای پذیرش نسبت به معلم‌راهنما و فضای پریشگری

پریشگری تجربه‌مدار در امور مادی و معنوی

ضرورت ارائه‌ی شاخص در الگوی تربیت دینی

اهمیت وارستگی مربی از بند دنیا

الگوی خاص در تربیت دینی

وارستگی برخاسته از معرفت صحیح

لزوم سنخیت داشتن با دانش‌آموزان

خاستگاه بخش تخصصی تربیت

اصل بودن معرفت دینی

به عمل کار برآید

زیرساخت‌های نامرئی و ضروری مربیگری دینی

شرایط آرمانی مربی و شرایط ناظر به واقعیات محیطی

تأثیر شرایط محیطی بر وظیفه‌ی افراد

جمع‌بندی

امدادهای الهی در تربیت دینی خالصانه

موارد سلیبی در تربیت دینی

جایگاه پرسشگری

◆ ۴ نظام معلم‌رهنمایی در چارچوب مدرسه

پیش‌درآمد

اهمیت واقع‌گرایی در نگرش نظام‌مند به معلم‌رهنمایی

لزوم تجدید نظر در کارکرد معلم‌رهنما در شرایط فعلی

اختیار داشتن دانش‌آموزان در انتخاب معلم‌رهنما

ارجاع تربیتی در مدرسه

آسیب‌های تربیتی جایگاه اجرایی معلم‌رهنما

زمان اثربخشی تربیتی معلم‌رهنما و نقش صداقت در آن

مشاهده‌گری دقیق مربی

اهمیت مشورت و شورا در تربیت دینی

نحوه‌ی تقسیم کار در معلم‌رهنمایی

انعطاف در سازمان و تقسیم کار تربیتی

هنر توجه به معلمان رهنما

تقسیم کار تربیتی برای جلوگیری از استحاله‌ی جوهر

راه‌های تقویت ارتباط با دانش‌آموز

حفظ جوهر تربیت در نظام مدرسه

نقش شورا در هماهنگی تربیتی

تحول تدریجی نقش‌های معلم‌رهنما

الگوی حمایت‌های معنوی آقای علامه از مربیان

توسعه در نگرش آقای علامه

نخبه‌پروری در روش آقای علامه

♦ ۵ توجه به جوهر معلم‌راهنمایی در چارچوب نظام مدرسه

پیش‌درآمد

تفکیک جوهر معلم‌راهنمایی و نظام ساختاری مدرسه

توجه به جوهر معلم‌راهنمایی، نه به معنای بی‌توجهی به ساختار مدرسه

ضرورت جریان هماهنگ کننده‌ی تربیت در مدرسه

الگوی نظام‌مند توجه به جوهر معلم‌راهنمایی در مدرسه

نگاه‌طیفی به معلم‌راهنمایی

نقش مدیران در توجه به جوهر معلم‌راهنمایی

چگونگی بهره‌مندی از افراد واجد جوهر در مدرسه

نقاط آسیب‌زا در بهره‌مندی از افراد واجد جوهر

توجه به جریان انسانی موجود در مدرسه

♦ ۶ پیوست اول: معلم راهنمایی از منظر علامه کرباسچیان

♦ ۷ پیوست دوم: طرح تربیتی استاد رضا روزبه

♦ ۸ پیوست سوم: آشنایی با راوی

♦ ۹ پیوست چهارم: تصاویر

سخن‌بین

هسته‌ی مرکزی و نقش محوری در مدارس دینی نوین، نوعی تأثیرگذاری پایدار تربیتی است که از راه مربیگری (و نه معلّمی صرف) حاصل می‌شود. این وظیفه‌ی حسّاس را معلّم‌راهنما بر عهده دارد. معلّمان راهنما در مدرسه، بر اسب حکمرانی سوار نیستند؛ بلکه در پیاده راه رفتن و مصاحبت با دانش‌آموزان و در هم‌کاری صمیمانه با سایر معلّمان و کارکنان، ظرفیت‌های بالقوه‌ی منابع انسانی حاضر در مدرسه را کشف و آشکار می‌کنند.

آنان با تمرکز بر روند تغییرات وضعیّت درسی و تربیتی یک‌یک دانش‌آموزان، همه‌جانبه‌نگری در ارزیابی‌ها، انعطاف‌پذیری در فراز و نشیب روابط، تعهّد نسبت به ادای وظیفه‌ی الهی، صبوری در پیمودن مراحل تدریجی تربیت، خوش‌بینی و امید به فضل خدا در راهنمایی‌بندگان به سوی کمال... این نقش خطیر را ایفا می‌کنند. معلّم‌راهنما، فضای تربیت را به گونه‌ای راهبری می‌کند که به‌جز دانش‌آموزان، معلّمان و خانواده‌ها نیز شاهد تأثیرات مدرسه در تغییر تدریجی فرهنگ و ارتباطات خود باشند.

از خلال گفت‌وگوهای این‌کتاب، برمی‌آید که پیمودن راه معلّم‌راهنمایی مستلزم نهادینه‌شدن روشی در مواجهه با موضوعات است که نشان از تعهّد درونی معلّم‌راهنما می‌دهد. التزام و تقیّد به امر دین، التزام حداکثری به اولیّات و انتخاب‌های واقع‌بینانه بر طبق مقدرات، سه‌گانه‌ای را تشکیل می‌دهد که جوهر معلّم‌راهنمایی را در روش تبیین می‌کند. هم‌زمان با اقدام به مدرسه‌داری و گسترش کار مدرسه، نیاز به ساختار سازمانی برای تقسیم وظایف و اجرای هماهنگ آن‌ها به‌وجود آمده است. در الگوی تربیت‌محور، روح حاکم تربیتی در کالبد و ساختار مدرسه جریان دارد و اشخاص منفردی در پست‌های سازمانی مدرسه جا نگرفته‌اند. در هراتفاقی که می‌افتد، تعداد قابل

توجهی از عوامل رسمی و صاحب‌نظران غیررسمی، دانش و اطلاعات را با هم مبادله می‌کنند؛ ایده‌های جدید را در معرض نظر یک‌دیگر قرار می‌دهند؛ در تصمیم‌گیری‌ها متعهدانه مشارکت می‌کنند... و تجربه‌های ارزشمند مدرسه را به یک‌دیگر منتقل می‌سازند. معلم‌راهنما در همه‌ی این تعاملات در محیط سیال مدرسه، نقشی محوری بر عهده دارد.

برای ایفای این نقش محوری، سرمایه‌ها و دارایی‌های زیر به کار معلم‌راهنمایی روح می‌دمد و اجزای متنوع وظایف کاری او را یک پارچه و معنادار می‌سازد:

۱. معرفت و بصیرت نسبت به حق؛

۲. وارستگی از دنیا؛

۳. ترک خود و مهار نفسانیت؛

۴. توانایی در برقراری ارتباطات تأثیرگذار؛

۵. ورود به عرصه‌ی تربیت با هدف ایجاد تغییر؛

۶. مقبولیت در میان دانش‌آموزان؛

۷. دانش تخصصی، علاوه بر دانش تربیتی.

در این میان، اهمیت ویژه و بنیادی بودن سه سرمایه‌ی نخستین، ناگفته پیداست.

در مدرسه‌ای با این تعریف، از تکرار ملال‌آور روز و هفته و ماه... خبری نیست؛ بلکه تکاپو و تلاش همه‌جانبه‌ی مجموعه‌ی مربیان و دانش‌آموزان برای رسیدن به هدف‌هایی است که نو به نو تعریف می‌شوند. معلم‌راهنما این جریان حیات‌بخش و انسان‌ساز را از طریق تصمیم‌گیری در مجموعه‌ای از عوامل دانشی و تجربی و اجرایی مرتبط، پیش می‌برد و فعالیت‌های دانش‌آموزان و معلمان را برای رسیدن به آن اهداف، راهبری و هماهنگ می‌کند.

این‌همه با «ابلاغ‌کردن» و «دستوردادن» حاصل نمی‌شود؛ بلکه نتیجه‌ی رفتار الگوساز مربیانی است که قبل از ساختن دیگران، به

خودسازی اهتمام دارند و چنان‌اند که بودندشان، قطب‌های راه و هدف زندگی دیگران شده است. آنان در عین چنین‌ره‌یافتگی، انسان‌شناس‌اند و راه حرکت‌دادن و رشد آدمی را می‌دانند و از اقتضائات و فضای تحصیل و تدریس و از ابزارهای ایجاد انگیزش و برنامه‌های آموزش و یادگیری... به‌نحو هنرمندانه‌ای بهره می‌برند تا در پیمودن گام به گام مسیر معرفت و عبودیت، اعتماد همراهان به هم‌گامی با معلم‌راهنما بیش‌تر جلب شود. مدرسه‌ای که می‌خواهد جوهر معلم‌راهنمایی و تأثیرگذاری پایدار تربیتی را در درون پی‌رود، افراد واجد این جوهر را شناسایی و جذب می‌کند؛ به‌عنوان معلم یا در جایگاه‌های دیگر مدرسه از وجود او بهره می‌برد و دانش‌آموزان را به‌صورت هدفمند به سوی او ارجاع می‌دهد و نهایتاً نهاد هماهنگ‌کننده‌ای، تلاش معلم‌راهنما و مجموعه‌ی عوامل تربیتی را برای ایجاد هم‌گرایی تربیتی، هم‌سو و هم‌جهت می‌کند.

مؤسسه‌ی متن در کنار مجموعه‌هایی که به تبیین وظایف و کارکردها و شؤن معلم‌راهنمایی می‌پردازد، لازم دیده است که به حقیقت و جوهر معلم‌راهنمایی نگاهی عمیق‌تر داشته باشد؛ چرا که اجرای درست و حرفه‌ای «معلم‌راهنمایی» هنگامی محقق می‌شود که در نگاهی به گذشته، مراحل شکل‌گیری و تحولات تاریخی آن را درست بشناسیم.

پنج‌جلسه مصاحبه با آقای دکتر علی‌رضا رحیمیان این فرصت مغتنم را برای فهمیدن حقیقت و جوهر معلم‌راهنمایی در مدارس دینی نوین، فراهم می‌آورد؛ نشست‌هایی که پرسشگری آن با محوریت آقای سید عبدالحمید ابطحی و حضور و همراهی آقایان: محمدحسین معینی، محسن نوری و محمد ضیائی مؤید انجام

شده است. ضمن این‌که از نظرات سازنده‌ی جناب آقایان اکبر
خواج‌پیری و محمد‌رضا اویسی نیز در بهسازی متن استفاده شده
است.

هم‌چنین جا دارد از همه‌ی عزیزانی که در تهیه و آماده‌سازی
این مجموعه به‌نحوی مشارکت داشته‌اند و نامشان در شناس‌نامه‌ی
کتاب ذکر نشده، تشکر شود؛ جناب آقایان (به ترتیب الفبا):

- ♦ علی ایزدی؛
- ♦ سید علی‌نقی خسروی حسینی؛
- ♦ سعید رحیمیان؛
- ♦ محمد رحیمیان؛
- ♦ علی‌رضا عباسیان؛
- ♦ مهدی فرّخی؛
- ♦ علی‌رضا منفردکیا؛
- ♦ وحید مهران؛
- ♦ ... و دیگر عزیزانی که ما را یاری کردند.

جهان ز تیرگی شب بشوی چون خورشید
اگر به چشمه‌ی نوشین بامدادرسی
سواد خیمه‌ی جانان جمال کعبه‌ی ماست
سلام ما برسان، گر بر آن سوادرسی
به گرد او نرسی؛ جز به هم‌عنانی دل
اگر چه جان من از چابکی، به بادرسی
بهشت گم‌شده‌ی آرزو، توانی یافت
اگر به صحبت‌رندان پاک‌زادرسی
ورای مدرسه - ای شیخ - درس حال آموز
بر آن مباش که تنها به اجتهادرسی

در زیر آسمان، هیچ کاری به عظمت انسان‌سازی نیست.

هنوز طنین آوای آن پیر جوان بخت^۱ که شی‌ی از خویش برون آمد^۲ و خواب آشفته‌ی ما را بر هم زد... از دالان روزگار، به گوش می‌رسد؛ همو که شش دهه قبل، بستر عافیت به کنجی افکند و مردانه پای به میدان گذاشت تا نونهالان این دیار خزان‌زده را به زیر پر و بال بگیرد و آنان را راه و رسم بهاری شدن بیاموزد. **مرحوم مغفور حاج شیخ علی اصغر کرباسچیان**^۳ را می‌گوییم که به همراه یار دیرین خود، فقید سعید **استاد رضا روزه**^۴، الحقی طرحی نو در انداختند و با بنیان‌نهادن تعلیم و تربیت نوین دینی، گل

۱. چنان پر شد فضای سینه از دوست
قدح پر کن که من در دولت عشق

۲. شهر خالی‌ست ز عشاق؛ بود کز طرفی
مردی از خویش برون آید و کاری بکند؟!

۳. حاج شیخ علی اصغر کرباسچیان مشهور به علامه رحمته‌الله (۱۲۹۳-۱۳۸۲ ش) که در ادامه، شرح حال او خواهد آمد.

۴. استاد رضا روزه طباطبائی (۱۳۰۰-۱۳۵۲ ش) که در ادامه، شرح حال او خواهد آمد.

برافشانند؛^۱ آن سان که اینک، شمیمِ عطر آن در جای جای این مرز و بوم... پراکنده است و جلوه‌ی رنگ آن، چشم‌های رو به آسمان را آکنده. امروز، ما خوشه‌چین خَرمن انبوه دانش و بینش و تجربه‌ای هستیم که در عرصه‌ی تربیت دینی، از آنان به یادگار مانده است... تا خود چه قدر همّت کنیم و از این اقیانوس، چنددامن مرواریدهای ارزشمند گرد آوریم! در این میان، یکی از گران‌سنگ‌ترین گوهرهایی که می‌توان یاد کرد، **نظام معلّم‌رهنمایی در مدرسه‌داری نوین** و نقش بی‌بدیل آن است در تربیت به‌طور عامّ و در تربیت دینی به شکل خاص.

نخستین بار، آن دو بزرگ، خود ردای معلّم‌رهنمایی بر تن کردند و در مسیر نارفته پای نهادند تا جمع کوچک دانش‌آموزان را شمع روشنی شوند و آن هنگام که شمار بچه‌ها رو به فزونی نهاد و دیگر نمی‌شد با یکایک آنان انس گرفت، با دستگیری دیگران، به تدریج... این روش را به نظام تبدیل کردند؛ البتّه این یاران در طول همین سالیان، می‌آموختند که برای این جایگاه، چگونه باید خود را آراست و از چه کژی‌هایی پیراست. این گونه بود که جوهر معلّم‌رهنمایی به آرامی شکل گرفت و این بنیان ماندگار، بنا نهاد شد.

در این مجموعه، با یکی از پیشروان راه به گفت‌وگو نشستیم که در همان سال‌ها پس از آن که در مکتب نیک‌فرجام علامه‌ی علوی و روزبه محمدی... بسیار آموخت. در جامه‌ی معلّمی به مدرسه بازگشت تا هم‌چنان شیوه‌ی شهرآشوبی را زنده نگاه‌دارد.^۲

۱. بیا تا گل برافشانیم و می در ساغر اندازیم فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو دراندازیم

۲. رسم عاشق‌گشی و شیوه‌ی شهرآشوبی جامه‌ای بود که بر قامت او دوخته بود

آقای دکتر علی‌رضا رحیمیان از فارغ‌التحصیلان دوره‌ی ششم دبیرستان علوی^۱ است که از سال ۱۳۵۱ تاکنون، در فضای علوی زیسته و به تربیت فرزندان این‌آب و خاک، اهتمام داشته است.

در این گفت‌وگوی پنج‌جلسه‌ای - که در قالب مصاحبه و با حضور هم‌کاران مؤسسه‌ی متن، با آقای دکتر رحیمیان صورت گرفته است- تلاش شد تا ابتدا، نوع نگاه مرحوم آقای علامه به تربیت دینی در قالب مدرسه تبیین و سپس نحوه‌ی جریان‌یافتن آن تربیت از طریق نظام معلّم‌راهنمایی تشریح گردد. ابداع روش تربیت دینی از طریق این نظام را می‌توان یکی از شاهکارهای آن فقیذ عزیز دانست^۲ که ضروری است در این‌روزگار، آن را بازخوانی کنیم؛ چرا که هم در مدارس موجود و داعیه‌دار تربیت دینی و هم در مدرسی که با همین دغدغه تأسیس می‌شوند، الگوی معلّم‌راهنمایی به‌عنوان یک‌پیش‌فرض پذیرفته شده است.

بنابراین، به‌منظور پرهیز از حفظ قالب و استحاله‌ی محتوا - که آفت این‌روزگار است- باید مواردی را که اساس نظام معلّم‌راهنمایی (به‌عنوان بستر تربیت دینی در مدرسه) است، بررسی کنیم. به‌عبارت دیگر، می‌خواهیم ویژگی‌های اصلی ایجابی و سلبی یک‌معلّم‌راهنما (بایدها و نبایدها) را برشمیریم که جریان تربیت دینی را به‌سرمنزل مقصود می‌رسانند. هدف از این‌مصاحبه،

۱. دبیرستان علوی در سال ۱۳۳۵ش به همت آقای علامه -رحمة الله علیه- و با حمایت مرحوم آقای حاج مقدّس و کمک جمعی از بازاریان متدین، تأسیس شد. نگاهی نو به تعلیم و تربیت دینی در کنار پرورش علمی، به‌سرعت این‌مدرسه را از مدارس دیگر ممتاز و اعتماد قشر متدین جامعه را جلب کرد. در سال‌های بعد، دبستان و راهنمایی نیز به آن افزوده شد. این‌مجمع فرهنگی در طی حدود شش‌دهه فعالیت، تحصیل‌کردگان دین‌مدار و تأثیرگذار فراوانی را به این‌مرز و بوم اهدا کرده است.

۲. یکی‌دیگر از این‌موارد، روش اداره‌ی مدرسه از طریق نظام شورایی است که در نوشتاری دیگر، به آن خواهیم پرداخت.

بیان این ویژگی‌هاست که آن را جوهر معلّم‌راهنمایی نام نهاده‌ایم. روشن است که شؤون و وظایف معلّم‌راهنما بسیار فراتر از این موارد است و بیان آن‌ها به مجموعه‌ی جداگانه‌ای نیاز دارد که در این گفت‌و شنود به آن نپرداخته‌ایم.

در نشست پایانی، جایگاه نظام معلّم‌راهنمایی در چارچوب مدرسه تشریح شده که بیش‌تر ناظر به وضعیّت کنونی است و در آن، برخی راه‌حل‌های گره‌گشای مشکلات فعلی مدارس، ارائه شده است. در جای‌جای بحث، بیان شیوا و شیرین آقای دکتر رحیمیان - که با خاطرات متعدّد و متنوعی از تحصیل و تدریس در دبیرستان علوی دهه‌ی ۴۰ و ۵۰ شمسی همراه است - ضمن آن که همان فضا را در یاد ما زنده می‌کند، به کمک تبیین مطالب آمده است.^۱ گاهی هم به اقتضای مصاحبه، گفت‌وگوهای حاشیه‌ای در کنار مطالب اصلی مطرح شدند که فهم عمیق‌تر و دقیق‌تری به دست می‌دهند و به همین دلیل حذف نشده‌اند. به‌عنوان آخرین نکته، از تمامی عزیزانی که در وادی تربیت دینی و خصوصاً در حوزه‌ی مدرسه‌ای آن گام برمی‌دارند - و در این نوشتار، آنان را مخاطبان اصلی خود فرض کرده‌ایم - یاری می‌طلبیم تا نظرات ارزنده‌ی خویش را از هم‌کارانشان در مؤسسه‌ی مطالعات تعالی نسل (متن) دریغ ندارند و بر غنای مطالب بیفزایند.^۲

ز مشکلات طریقت، عنان متاب؛ ای دل که مرد راه نیندیشد از نشیب و فراز...

۱. در گفت‌وگو با دیگر افرادی که شخص آقای علامه را درک کرده و با مشی تربیتی آن‌بزرگوار آشنایی داشته‌اند، می‌توان مشابه خاطرات مطرح‌شده در این مصاحبه را ملاحظه کرد. در این زمینه، به پایگاه رسمی مرکز تدوین و نشر آثار علامه کرباسچیان به نشانی allameh.ir مراجعه فرمایید.

